

Aan de fractie van D66 Nijmegen
t.a.v. de heer T. van Gent

Postadres

Gemeente Nijmegen
MO10
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon

Lisanne Baltussen
l.baltussen@nijmegen.nl
T 024 – 329 90 14

Ons kenmerk

2368

Uw kenmerk

19.0001021

Uw brief van

20 februari 2019

Datum 16 april 2019
Betreft Beantwoording schriftelijke vragen ex. art. 39
Aanmaning inwoners en terugvorderen
bijstandsgelden

Geachte heer Van Gent,

Op 20 februari 2019 heeft u schriftelijke vragen aan het college van burgemeester en wethouders gesteld inzake aanmaning van inwoners en het terugvorderen van bijstandsgelden (bijlage 1). Middels deze brief beantwoorden wij uw vragen.

In de vragen en de beantwoording kan onderscheid worden gemaakt in de aanmaning van gemeentelijke belastingen (vraag 1 tot en met 7) en terugvordering van bijstand (vraag 8 tot en met 10). Voor beiden gelden verschillende beleidsregels.

Afgelopen 19 maart hebben wij u op de hoogte gebracht van onze plannen om het komende kalenderjaar te benutten om ons huidige beleid en onze uitvoering op het gebied van handhaving en met name incasso tegen het licht te houden middels de raadsbrief 'Herijking handhaving- en incassobeleid'. Dit kan het gevolg hebben dat in het najaar van 2019 aanpassingen nodig zijn in de beleidsregels 'Terug- en Invordering Participatiewet 2018' en daarmee de uitvoering wat betreft het terugvorderen van bijstandsgelden verandert.

Aanmaning gemeentelijke belastingen

1. *Kan het college aangeven welk percentage van de aanslagen voor de gemeentelijke belastingen te laat wordt voldaan door de bewoners?*

Over 2018 werd 11% van de aanslagen niet op tijd betaald.

2. *Welke vervolgstappen zet de gemeente Nijmegen als een aanslag niet wordt voldaan? Indien de gemeente een aanmaning stuurt, wordt het oorspronkelijke bedrag dan opgehoogd?*

Als de aanslag voor de gemeentelijke belastingen niet op tijd wordt betaald, stuurt de gemeente een aanmaning en wordt de vordering verhoogd met aanmaningskosten. De aanmaningskosten zijn €7, - bij een vordering tot €454, - en €16, - bij een vordering hoger dan €454, -. Na een aanmaning volgt een dwangbevel. De kosten voor een

dwangbevel zijn minimaal €42,-, naar verhouding van de gevorderde som nemen de kosten toe. Als ook het dwangbevel niet wordt betaald krijgen ze een vernieuwd bevel wat wordt afgegeven door de deurwaarder. Hierbij worden de kosten met €16,- verhoogd.

3. *Hoe gaat de gemeente Nijmegen om met het signaal dat een aanslag, na herinnering, niet wordt betaald?*

De gemeente Nijmegen stuurt geen betalingsherinnering. Bij de eerste aanslag hebben de inwoners de mogelijkheid om via een automatische incasso in 10 termijnen te betalen. Wanneer ze hier geen gebruik van maken, moeten ze het bedrag in twee termijnen aan ons overmaken. Lukt dit niet, kan er een betalingsregeling worden getroffen.

4. *Is het college het met D66 eens dat door het ophogen van een aanslag nog meer bewoners in de gemeente Nijmegen in de knel komen en hierdoor in een grotere schuldenproblematiek terecht komen?*

Om te voorkomen dat Nijmeegse burgers in een schuldenproblematiek terecht komen loopt in Nijmegen onder andere het project 'Vroegsignalering schulden'. Hierbij worden burgers die in de problemen dreigen te raken actief benaderd. Daarnaast is kwijtschelding mogelijk voor verschillende belastingen. Als een inwoner het afgelopen jaar kwijtschelding heeft gehad controleert de gemeente aan het begin van het jaar zijn inkomensgegevens bij het Inlichtingenbureau. Voldoet de inwoner aan de voorwaarden, krijgt hij automatisch nogmaals kwijtschelding op deze belastingen.

Het is niet de bedoeling dat inwoners in een grotere schuldenproblematiek terecht komen wanneer zij – om welke reden dan ook – niet na de eerste aanslag betalen. Daarom is het ook na de aanmaning nog mogelijk om kwijtschelding aan te vragen, een betalingsregeling te treffen of hulp te krijgen via Schuldhulpverlening. Inwoners worden hierover geïnformeerd door telefonisch contact op te nemen en zo uit te leggen welke mogelijkheden er zijn voor een betalingsregeling.

5. *Bent u bekend met het rapport 'Behoorlijk invorderen vanuit burgerperspectief' van de Nationale Ombudsman van 9 februari 2019?*

Ja, wij zijn bekend met het rapport.

6. *Wat vindt u van de aanbeveling van de Ombudsman, op bladzijde 45 van zijn rapport, om als overheidsinstantie eerst altijd een kosteloze betalingsherinnering te sturen? De gemeente Schagen geeft hiervan een voorbeeld'.*

Zoals beschreven bij vraag 2 en 3 sturen wij voor de inning van belastingen geen kosteloze betalingsherinnering, maar een aanmaning waaraan kosten zijn verbonden. De aanbeveling van de Ombudsman om als overheidsinstantie eerst een kosteloze betalingsherinnering te sturen zal als optie worden meegenomen in de komende ontwikkelingen binnen het beleid. Het antwoord op vraag 10 geeft meer informatie over ons beleid omtrent bijstandsdebiteuren en incasso. Bij de incasso van vorderingen van bijstandsdebiteuren sturen wij ook een aanmaning, maar zijn hier

geen extra kosten voor de burger aan verbonden, omdat vorderingen vaak financieel al zwaar genoeg zijn. Daarnaast proberen wij telefonisch contact op te nemen met de desbetreffende burger. In feite worden hier dus wel kosteloze betalingsherinneringen ingezet.

7. *Is het college bereidt om dit voorbeeld te volgen en voortaan eerst een kosteloze betalingsherinnering te sturen?*

Wij nemen deze optie mee als één van de mogelijke acties in onze wens een sociaal en effectief beleid te hanteren. Wij zullen de mogelijkheid om een kosteloze betalingsherinnering te sturen bij het innen van belastingen onderzoeken en wanneer blijkt dat dit inderdaad een goede en passende aanvulling op ons beleid is, zijn wij bereid het voorbeeld van de gemeente Schagen te volgen.

Terugvordering bijstandsgelden

Binnenlands Bestuur schrijft dat er in Nederland een bedrag van bijna anderhalf miljard euro uitstaat aan terugvorderingen van bijstand.' Zo wordt er ook genoemd dat meer dan de helft van die vorderingen ontstaat doordat uitkeringsadministraties niet op tijd worden bijgewerkt. Hiervan wordt ook geconcludeerd dat dit om veelal kleine bedragen gaat die makkelijk terug te innen zijn. D66 vraagt zich hierover het volgende af:

8. *Wat is het uitstaande bedrag van terugvorderingen van bijstand in de gemeente Nijmegen, en kan hier onderscheid in worden gemaakt in relatief kleine, makkelijke terug te innen bedragen en moeilijk inbare bedragen?*

Het totaal openstaand bedrag aan vorderingen is ruim € 31,1 miljoen. Hiervan bestaat ongeveer de helft uit vorderingen vanwege fraude. De andere helft is onder andere opgebouwd uit leningen aan zelfstandigen en krediethypotheek. Zoals in de raadsbrief 'Herijking handhaving- en incassobeleid' wordt beschreven is dit een relatief hoog debiteurensaldo. Binnen dit bedrag kan inderdaad een onderscheid worden gemaakt in relatief makkelijk te innen bedragen en relatief moeilijk te innen bedragen.

Relatief makkelijk inbare vorderingen zijn die van burgers die een uitkering ontvangen, omdat deze verrekend kunnen worden met de uitkering. Relatief moeilijk inbare vorderingen zijn die van burgers die buiten beeld raken door bijvoorbeeld een onbekende verblijfplaats of verblijf in het buitenland. Ook vorderingen voor klanten die (tijdelijk) over onvoldoende aflossingscapaciteit beschikken of in de schuldsanering zitten zijn erg lastig te innen. Deze relatief moeilijk inbare vorderingen worden opgevangen met de voorziening voor oninbare vorderingen. De afgelopen jaren stond deze op 46% van het totale openstaande saldo, maar omdat het aandeel moeilijk inbare vorderingen groeit ten opzichte van de relatief makkelijk inbare vorderingen, zijn we in gesprek met de accountant voor een meer realistische inschatting zoals tevens is beschreven in de raadsbrief 'Herijking handhaving- en incassobeleid'.

9. *Het artikel raadt gemeenten aan om maandelijks de inkomsten uit werk en andere gegevens te verwerken zodat een hoop terugvorderingen worden voorkomen.*

Gebeurt dit in Nijmegen? Zo nee, op welke termijnen wordt dan wel deze informatie verwerkt? Is het college het met D66 eens dat het bijhouden van deze informatie terugvorderingen voorkomt?

Het college is het met D66 eens dat het bijhouden van deze informatie terugvorderingen voorkomt. Mede daarom hebben we ervoor gekozen om de inkomsten (naast de uitkering) van de uitkeringsgerechtigden op wie dit van toepassing is maandelijks te verwerken. We streven naar een zo stabiel mogelijk inkomen. Het verwerken van de extra inkomsten wordt door team Uitkeringsadministratie vóór de betaling van de maandelijkse uitkering gedaan met als doel het rechtmatig en op tijd verstrekken van de uitkering. Periodieke vaste inkomsten worden direct over de maand gekort, niet periodieke inkomsten moeten achteraf worden verrekend.

Ook andere wijzigingen die plaatsvinden in het leven van een uitkeringsgerechtigde kunnen direct van invloed zijn op de hoogte van of het recht op de uitkering. Zoals samenwonen, de geboorte van een kind en een (echt)scheiding. Voor een groot aantal van deze zaken krijgen we een automatisch signaal via de gemeentelijke basisadministratie (GBA). Deze signalen worden opgepakt en verwerkt door bureau Uitkeringsbeheer. Alle overige zaken zoals verblijf in het buitenland en studerende kinderen hoort de uitkeringsgerechtigde zelf door te geven via een Statusformulier. Het Statusformulier is een communicatiemiddel tussen uitkeringsgerechtigden en de gemeente en moet door de uitkeringsgerechtigde maandelijks worden ingevuld. Wanneer klanten vragen hebben over het effect van extra inkomsten op hun uitkering, kunnen zij vrijblijvend terecht bij de sociaal raadslieden.

10. Wat is het huidige protocol van de gemeente Nijmegen bij terugvorderingen?

Wat onverschuldigd aan bijstand is betaald, moet in principe terug naar de gemeente. Het college heeft de beleidsruimte in de manier waarop dit gebeurt ingevuld in de Beleidsregels 'Terug- en invordering Participatiewet 2018'. In de beleidsregels wordt beschreven wanneer verleende bijstand terug wordt gevorderd, wanneer er kan worden afgezien van terugvordering, en wanneer en onder welke voorwaarden een terugvordering kan worden kwijtescholden, gematigd en afgeschreven. Zoals eerder beschreven in deze brief en in de raadsbrief 'Herijking handhaving- en incassobeleid' zullen wij aankomend kalenderjaar ons incassobeleid evalueren, wat aanpassingen van de beleidsregels tot gevolg kan hebben.

Wanneer de vordering van toepassing is op een burger die een uitkering ontvangt wordt deze verrekend met de uitkering. De hoogte van de aflossing wordt vastgesteld op grond van de normen uit de Participatiewet. De klant krijgt een beschikking waarin het proces wordt uitgelegd en de hoogte van het te vorderen bedrag staat. De klant kan telefonisch contact opnemen met de gemeente, dit gaat via bureau Uitkeringsbeheer. Als we niks kunnen innen, dan wordt tijdelijk niks afgelost. Door middel van onder andere heronderzoeken worden deze klanten niet vergeten. Bovendien werken de bureaus Uitkeringsadministratie en Belastingen nauw samen met Schuldhulpverlening en worden in sommige situaties burgers tijdelijk van de

aflossing ontheven in verband met schuldsaneringstrajecten of WSNP (Wet schuldsanering natuurlijke personen).

Wanneer de vordering van toepassing is op een burger die geen uitkering ontvangt wordt een verzoek tot betaling verstuurd. In het bepalen van de hoogte van de aflossing wordt rekening gehouden met de normen van een minnelijke regeling en bij beslaglegging met de beslagvrije voet. Wanneer de burger niet voldoet aan het verzoek tot betaling, wordt een aanmaning verstuurd. Aan deze aanmaning zijn geen extra kosten verbonden. Naast de aanmaning wordt geprobeerd telefonisch contact op te nemen met de burger om zo nogmaals te verzoeken tot betaling. Wanneer hij hier na verschillende pogingen nog steeds niet in geslaagd is, wordt overgegaan op een dwangbevel en vervolgens een beslaglegging, ook hier zijn geen extra kosten voor de burger aan verbonden. Naast het schrijven van brieven en leggen van telefonisch contact loopt momenteel een proef waarbij door middel van een onverwacht huisbezoek de inwoner gevraagd wordt ter plekke te voldoen aan (een deel van) het openstaande bedrag. Over het algemeen verloopt dit succesvol en reageren inwoners hier positief op.

Wij hopen uw vragen hiermee voldoende te hebben beantwoord.

Hoogachtend,
Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

mr. drs. A.H. van Hout
gemeentesecretaris

drs. H.M.F. Bruls
burgemeester